



ISSN: 1302-6879

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

**SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ**

SAYI: 1 YIL: 2000



**YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER
ENSTİTÜSÜ DERGİSİ**

SAYI: 1 YIL: 2000

Sahibi

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Yücel AŞKIN

Editör

Doç. Dr. Recai KARAHAN
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü)

Mizanpaj

Ömer KARA

Dergi Sekreteryası

Kemal DEMİR-Bünyamin ARPACI

Baskı

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Matbaası

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Van-Türkiye
ISSN: 1302-6879

YAYIN KURULU

Başkan: Doç. Dr. Recai KARAHAN
Üye: Prof. Dr. Necmettin TOZLU
Üye: Doç. Dr. Muhsin MACİT
Üye: Yrd. Doç. Dr. Neadet SUBAŞI
Üye: Yrd. Doç. Dr. Bekir KOÇLAR
Üye: Yrd. Doç. Dr. Emin Yaşar DEMİRCİ
Üye: Yrd. Doç. Dr. Osman AYTEKİN

HAKEM KURULU

- 1- Prof. Dr. Abdüsselam ULUÇAM
- 2- Prof. Dr. Sadık KILIÇ
- 3- Prof. Dr. Muhammed Nur DOĞAN
- 4- Prof. Dr. H. Örcün BARIŞTA
- 5- Prof. Dr. Şerafettin GÖLCÜK
- 6- Doç. Dr. Orhan KILIÇ
- 7- Doç. Dr. Arif ÜNAL
- 8- Doç. Dr. Turan KOÇ
- 9- Doç. Dr. Abdülhalık BAKIR
- 10- Yrd. Doç. Dr. Mustafa SARICA
- 11- Yrd. Doç. Dr. Hüseyin KİBAR
- 12- Yrd. Doç. Dr. Rifat ÖZDEMİR

Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, hakemli bir dergidir. Yazıların her türlü sorumluluğu, yazarlarına aittir. Yazıların tamamı veya bir kısmı, kaynak gösterilmeden iktibas edilemez.

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ SAYI: 1, YIL: 2000

İÇİNDEKİLER

ALMAN DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

Franz Kafka'nın "Şato" Adlı Eserinde Zaman-Mekan İlişkilerine Bir Bakış
Ar. Gör. Sabri BALTA 1-1

ARKEOLOJİ ve SANAT TARİHİ ANA BİLİM DALI

Van Müzesinde Bulunan Van-Hakkari Yöresine Ait Bazı Kilim Örnekleri
Yrd. Doç. Dr. Metin YERLİ
Doç. Dr. Recai KARAHAN 17-3

Medeniyet Tarihimizde Taş Vakfiyeler
Yrd. Doç. Dr. Abdülhamit TÜFEKÇİOĞLU 33-5

Doğu Anadolu Yerel Beylerinden Alaaddin Bey'in Yaptığı Camiler
Yrd. Doç. Dr. Ali BORAN
Ar. Gör. B. Nuri KULAĞUZ 53-7

Bitlis'de Hoca Hasan Zaviyesi ve Hazireleri
Yrd. Doç. Dr. Kadir PEKTAŞ
Ar. Gör. B. Nuri KULAĞUZ
Ar. Gör. Gülsen BAŞ 77-9

Hüsrev Paşa Çifte Hamamı
Öğr. Gör. Şahabettin ÖZTÜRK
Öğr. Gör. Mehmet MUTLU 93-10

FRANSIZ DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI

- Le Passe Dans Le Passe en Turc et en Français*
Yrd. Doç. Dr. Mustafa SARICA..... 105-11
- "La Justice" Comme un Probleme Moral De L'humanite
Dans Electre de Jean Giraudoux*
Yrd. Doç. Dr. Rifat GÜNDAY..... 117-13
- Critique D'un Article: Adverbe Ou Adjectif?*
Dr. Mehmet ÇİÇEK..... 133-14
- L'acquisition du Langage Chez L'enfant "Exemple du
Turc"*
Dr. Nurten SARICA..... 141-16
- TARİH ANABİLİM DALI**
- Karaman Eyaleti Şehirleri (Konya-Kayseri-Niğde)*
Yrd. Doç. Dr. Mustafa OFLAZ..... 165-19
- Van Beylerbeyi Köse Hüseyin Paşa ve Rahva Kervansarayı
Vakfiyesi*
Yrd. Doç. Dr. Mustafa OFLAZ
Öğr. Gör. Rahmi TEKİN..... 201-22
- Azerbeycan Adı Üzerine*
Dr. Ali İPEK..... 221-22
- Türkiye Selçukluları Döneminde Ticaret*
Dr. Emin KIRKIL..... 227-23

TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

- Les Traductions Turques du Coran*
Doç. Dr. Selahattin SÖNMEZSOY..... 233-27
- Sünbülzâde Vehbî ve "Nuhbe-i Vehbî" Adlı Manzum Arap-
ça-Türkçe Sözlüğü*
Yrd. Doç. Dr. Yakup ÇİVELEK..... 275-29
- Cehennemnin Tamımlayıcı İsimleri ve Bunların Eleştirisi Al-
tında Gelişimi*
Thomas J. O'shaughnessy
Çev.: Ar. Gör. Ömer KARA..... 299-35
- Belâgat İlmünde İki İfade Biçimi: İtnâb-İcâz -Kur'an Met-
ninin Anlaşılmasındaki Rolü Üzerine Bir Deneme-
(I)*
Ar. Gör. Ömer KARA..... 353-38
- TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI ANA BİLİM DALI**
- Peyami Safa'nın "M. Noraliya'nın Koltuğu" Adlı Roma-
nında Zamanın Kompozisyon Değeri*
Dr. Mustafa KINIŞ..... 389-39
- Hermann Hesse'nin "Der Steppenwolf" Başlıklı Romanın-
da Çağdaş Kültür ve Uygarlık Eleştirisi*
Dr. Mustafa KINIŞ..... 393-40

SUNUŞ

Üniversitemiz, 1982 yılında kurulmuştur. Kuruluşundan bu yana zaman içinde gelişerek şu anda dokuz fakülte, on dört yüksekokul, üç enstitü ve on üç araştırma merkezleri ile bilimsel araştırmalarını sürdürmektedir.

Bilindiği gibi üniversiteler, toplumun en üst seviyede bilgi üreten kurumlarıdır. Bilginin sadece üretilmiş olması, yeterli değildir. Aynı zamanda geniş kitlelere ulaştırılması da gereklidir.

Üniversite yayınları, bu amaca ulaşabilmek için en etkili araçlardan biridir.

Bu amaçla üniversitemizdeki akademik bilgi birikimini geniş kitlelerle paylaşabilmek için Sosyal Bilimler Enstitümüzün çıkarmaya başladığı *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*'nin araştırmacı ve okuyuculara yararlı olmasını dilerim.

Prof. Dr. Yücel AŞKIN
Rektör

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ, SAYI: 1, YIL: 2000

ÖNSÖZ

1983 yılından beri faaliyet gösteren Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde görevli akademik ve idari personelimiz ile birlikte ilk kez Enstitü Dergisi yayınlamanın heyecanını yaşamaktayız.

Gerek fiziki, gerekse bilimsel alanda gelişmeye devam eden üniversitemizin değerli-bilim adamlarının katkılarıyla ilk sayısını çıkardığımız dergide sosyal bilimler alanında Türkçe ve yabancı dilde hazırlanmış olan makaleler, siz değerli okuyuculara sunulmaktadır.

İlkini yayınladığımız bu dergide bazı eksikliklerin olabileceğinin bilincindeyiz. Bu yüzden okuyucuların değerli eleştirilerine ihtiyacımız olduğunu bildirmek isteriz.

Belli aralıkla yayınlamayı düşündüğümüz Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin bilim alemine katkıda bulunacağını ümit ederek emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Doç. Dr. Recai KARAHAN
Enstitü Müdürü

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
DERGİSİ SAYI: 1 YIL: 2000

FRANZ KAFKA'NIN "ŞATO" ADLI ESERİNDE ZAMAN-MEKAN İLİŞKİLERİNE BİR BAKIŞ

Ar. Gör. Sabri BALTA*

20. yüzyılın başlarına dek okur romanlarda, kendi dünyasının fiziksel koşullarına benzeyen bir dünyada yaşayan kişilerin başlarından geçen olayları okudu.¹ Bu romanlarda okurun rahatlıkla anlayabileceği hikayeler anlatılıyordu. Yazar bunu dış dünya ile örtüşen nesnel bir anlatım tutumuyla yapıyordu.² Geleneksel yazar, objektifti. Onun bütün amacı dış dünyayı elinden geldiğince bütün çıplaklığı ile olduğu gibi yansıtmaktı. Okuyucu da geleneksel romanı çok kolay anlayabilmekteydi. Oysa ki, 20. yüzyıl romanlarında okuyucu farklı bir anlatımla karşı karşıyadır. 20. yüzyılın modern edebiyatı seçici bir yapıya sahiptir.³ Çünkü 20. yüzyıl gerçeğe farklı bakmaktadır.⁴ Bu yeni romanda okura en yabancı gelen öge ise, bu metinlerde geleneksel-gerçekçi romanın dış dünyayla örtüşen mantıklı öyküsünün ortadan kalkmış olmasıdır.⁵ 20. yüzyıl romanı gerçeği grotesk öğelerle anlatmaktadır. Romanda somut gerçek soyut gerçek aracılığı ile anlatılmaktadır. Dolayısıyla 20. yüzyıl romanını ancak çok iyi eğitim almış okuyucular anlayabilirler. Kafka'nın "Şato" romanı da grotesk öğelerle örülmüş bir romandır. Eserde zaman ve mekan boyutları gerçeğe uygun değildir. Ve gerçek, eserde bir rüya atmosferi içerisinde anlatılır. Romanı okuyan kişi kendisini roman boyunca yalnız hisseder. Eserin kendine özgü bir zaman ve mekan boyutu vardır. Yazar dış

* Y.Y.Ü., Eğitim Fakültesi Yabancı Diller Eğitimi Alman Dili